

27.4.2021

Vähittäismarkkinan kehitysryhmän kokous

Aika ja paikka: Tiistai 27.4.2021 12:30 – 15:00, Teams meeting

Osallistajat: Jani Haukka (KotkaMills), Anni Grenzmann (Elenger), Hanni Hirvonen (Tampereen Sähkölaitos), Inkinen Janne (Helen Oy), Juha Virtanen (Mäntsälän Biovoima Oy), Korpinen Marko (Loimua Oy), Lepistö Mikko (SSAB Europe Oy), Maisa Kalliokoski (Adven Oy), Marko Allikson (Baltic Energy Partners Oy), Nieminen Miikka (Lappeenrannan Energia Oy), Pekka Karinen (Suomen Kaasuenergia Oy), Pekka Lehtonen (Kangasalan Lämpö Oy), Sulkama Petra (Lappeenrannan Energia Oy), Tapio Laitinen (Auris Kaasunjakelu Oy), Teet Eelmer (Eesti Gaas), Uski Tuomas (Haminan Energia Oy), Tiina Niinimäki, Mika Myötyri, Cea Mittler, Engela Gyldén, Anni Nuppunen

Liite 1. Mentimeter-vastaukset

1. Kokouksen avaus ja agenda

Mika Myötyri avasi kokouksen ja esitteli agendan. Agenda on toimitettu osallistujille ennakoon ja pyydetty osallistujilta ehdotuksia agendalle nostettavaksi.

Agenda:

- Avaus ja osallistujien esittäytyminen
- Kilpailulainsäädännön huomioiminen kehitysryhmän kokouksissa (tiedoksi)
- Siirtoliiketoiminnan kuulumiset ja katsaus tulevaisuuden kaasujen kehitystyöhön (tiedoksi)
- Markkinakehitys (keskustelu)
  - o Markkinasääntöjen päivitysprosessi
  - o Markkinasääntökokonaisuus vähittäismarkkinatoimijan näkökulmasta
  - o Kaasudatahubin ehdot (tiedoksi)
  - o Datahub-maksut ja sen määräytymisperusteet (tiedoksi)
- Palvelukehitys (keskustelu)
  - o Kaasudatahubin toteutetut, valmisteilla olevat ja suunnitteilla olevat palvelukehitystoimet
- Markkinadatakatsaus (tiedoksi)
- Asiakasviestintäinfo, Menti ja loppusanat ≈ 15:00

Vähittäismarkkinafoorumien muistiot sekä kokousmateriaalit löytyvät Gasgridin nettisivuilta:

<https://gasgrid.fi/kaasumarkkinat/markkinakehitysryhmat/>

2. Kilpailulainsäädännön huomioiminen kehitysryhmän kokouksissa

Cea Mittler esitteli kilpailuoikeudellisen ohjeistuksen Gasgrid Finlandille ja sen markkinafoorumille. Kehitysryhmän uusien osallistujien on aina tutustuttava hyvin tähän ohjeistukseen. Esityksen kalvolla "Kokouskäytäntö asiakasforumeissa" on kiteytetty 10 tärkeintä periaatetta kokouskäytäntöjen suhteen.

3. Siirtoliiketoiminnan kuulumiset

Anni Sarvaranta esitteli siirtoliiketoiminnan ajankohtaiset kuulumiset.

- Gasgridin tilinpäätös ja vuosikertomus 2020 on julkaistu.
- Gasgrid tulee jatkossa julkaisemaan säännöllisin väliajoin kiinnostavaa markkinatietoa nettisivuillaan. Lisäksi kaasumarkkinauutiset julkaistaan kvartaaleittain.
- Gasgridin tutkimus- ja kehitystoiminta on ajettu ylös kevään aikana – selvityksessä paljon vetyyn liittyviä asioita.
- Liittymissopimusten päivitykseen liittyvä käyttöhyödykkeiden kompensointimalli on kuulemisessa 30.4. asti.
- Uusiutuvien kaasujen alkuperätakuujärjestelmään liittyvä ensimmäinen infotilaisuus 11.5.
- Kaasumarkkinatiimille on yksikön vetäjä rekrytoinnissa.

4. Markkinakehitys

Mika Myötyri esitteli markkinakehityskokonaisuuden.

Markkinasääntöjen päivitysprosessi

Markkinasäännöt ovat dokumentteja, joita on tarpeen päivittää säännöllisesti kaasumarkkinan kehittyessä ja regulaation päivittyessä. Tämän lisäksi päivitystarpeiden osalta kuunnellaan markkinaosapuolten kehitysehdotuksia sääntöihin sekä huomioidaan TSO:n itse havaitsemat kehitystarpeet.

Markkinasääntöjen päivitysprosessista pääsee kiinni ajankohtiin, jolloin sääntöihin on mahdollisesti päivityksiä odotettavissa. Prosessia on päivitetty ja uusi versio tullaan julkaisemaan Gasgridin verkkosivuilla Markkinasäännöt ja suositukset -osiossa.

Uusi sääntöversio astuu voimaan tammikuun alusta (esim. Versio 1.1 → 2.0) ja mahdollisesti toinen uusi versio astuu voimaan kesäkuun alusta (esim. versio 2.0 → 2.1). Sääntöversioiden julkaisu tapahtuu hyvissä ajoin ennen niiden voimaantulua. Tämän lisäksi, mikäli akuutteja sääntöpäivitystarpeita (esim. lainsäädännön muutos) ilmenee, viedään nämä läpi erikseen ASAP.

Mahdolliset ehdotukset sääntöpäivitysprosessiin voidaan markkinaosapuolten toimesta tuoda esille asiakasfoorumeissa. Tämän lisäksi kehitysehdotuksia voi lähettää milloin tahansa commercial@gasgrid.fi postilaatikkoon.

Markkinasääntökokonaisuus vähittäismarkkinatoimijan näkökulmasta

Vähittäismarkkinoiden sääntökokonaisuus koostuu seuraavista elementeistä

- Maakaasumarkkinalaki
- EU -lainsäädäntö
- Kansalliset asetukset
- Sääntökäsikirja
- Energiaviraston vahvistamat ehdot (Kaasudatahubin ehdot)
- Puitesopimukset

- Energiateollisuuden laatimat ehdot (Kaasun jakeluverkon yleiset liittymisehdot, Kaasun verkkopalveluehdot, Kaasun vähittäismyyntiehdot)
- Kaasun jakelun säännöt
- Ohjeet ja suositukset

Menti: Palaute vähittäismarkkinan sääntökokonaisuudesta

Datahub-maksut ja sen määräytymisperusteet

Kaasudatahubin ensisijainen tarkoitus on sujuvoittaa vähittäismyyjien ja jakeluverkonhaltijoiden markkinaprosesseja ja toteuttaa nämä prosessit mahdollisimman kustannustehokkaasti.

Maakaasumarkkinalakiin (MML 587/2017) 1.6.2020 tulleen päivityksen myötä lakiin tehtiin täsmennyksiä koskien vähittäismarkkinan keskitettyä tiedonvaihtoa sekä keskitetystä tiedonvaihdosta perittävistä maksuista.

Lakipäivityksen myötä Energiavirasto vahvisti kesäkuun 2020 lopussa valvontamenetelmän keskitetyn tiedonvaihdon palveluista saatavien tulojen määrittämiseksi. Energiavirasto vahvisti menetelmät valvontajaksoille 1.7.2020-31.12.2023 sekä 1.1.2024-31.12.2027.

Keskustelu:

- Pysykö jatkossa käyttöpaikkojen maksu / kuukausi nykyisellä tasolla vai tuleeeko siihen heilahtelua?
  - o Käyttöpaikkojen määrä alkaa olla nyt selvillä ja siihen ei varmaan suuria muutoksia tule, joten suuruusluokaltaan maksu tulee todennäköisesti pysymään samalla tasolla.

Kaasudatahubin ehdot

Kaasudatahubin ehdot on pian julkaistava uusi dokumentti, jonka Energiavirasto vahvistaa.

Kaasudatahubin käyttöön liittyvät ajantasaiset tarkentavat ohjeet ja suositukset on esitetty Gasgridin verkkosivuilla. Näitä ovat KaTSO käyttöohje, Mittaustietojen SAF-aineistokuvaus, Kaasumarkkinan menettelytapa- ja tiedonvaihto-ohje sekä Kaasun mittaussuositukset.

Menti: Palaute vähittäismarkkinan toiminnasta

Keskustelu:

- Kun markkina on avattu vain osittain, voitaisiin sanoa, että markkina ei ole avattu. Kaikkien kaasunkäyttäjien tulisi päästä osallistumaan markkinoille helpolla tavalla. Kehitystarpeita on tämän pohjalta.
  - o Ei päivittäin luettavien käyttöpaikat – myyjänvaihtoon ei ole mahdollisuutta.
  - o Kaasunkäytölle luotu kaasunkäytölle käyrät, miten kaasun käyttö jakaantuu ilman mittarointia ja tähän perustuen kaasun myynti.
- Biokaasun syöttö jakeluverkkoon – haasteena se, että jakeluverkkoon syötettävää biokaasua ei voida hyödyntää kuin paikallisen jakeluverkon alueella. Miten voitaisiin tulevaisuudessa siirtää siirtoverkon puolelle?

- o Kaasun alkuperätakuujärjestelmä
  - o Valmisteverotus – muutokset valmisteverolainsäädäntöön.
- Siirtoverkossa olevilla asiakkailla mahdollisuus hakeutua rekisteröityneeksi käyttäjäksi – kaasun luovutus verottomasti. Tätä toivottaisiin myös jakeluverkon asiakkaiden osalta.
  - o Tämä nostettu esiin keskusteluissa Verohallinnon kanssa.
- Biokaasun alkuperätakuiden osalta tärkeä saada vastauksia avoimena oleviin kysymyksiin, esim. maahantuonti ulkomailta, miten siirto onnistuu Suomen järjestelmään.
  - o Tavoite saada nämä kaikki ohjeistettua mahdollisimman pikaisesti.
- Jos biokaasulle määritetään vero (energiasisältövero), niin koskeeko tämä myös biokaasun alkuperätakuita? Jos ei, niin miten eritellään määrät ja verotus? Miten biokaasu tullaan verottamaan?
  - o Tähän tarvitaan vastaus Verohallinnolta
- 2022 Puolan ja Liettuan kautta yhteys Keski-Eurooppaan, tätä kautta saatetaan tuoda biokaasua. Miten käsitellään tällaisessa tapauksessa, kun fyysinen yhteys on? Mitä etuja ko. biokaasulla voi saada?
- Varastointivelvoite-teema – olisiko jatkossa järkevää ottaa huomioon, että Suomella Balticconnectorin kautta yhteys Incukalnsin kaasuväylään, voisiko tätä hyödyntää?

5. Palvelukehitys

Tiina Niinimäki esitteli tilannekatsauksen missä mennään Kasudatahubin palvelukehityksen osalta.

Kasudatahubin toteutetut, valmisteilla olevat ja suunnitteilla olevat palvelukehitystoimet:

Testiympäristöön on tehty julkaisua vaille valmiiksi tiedotkanava, joka korvaa tähän asti käytetyn Slackin. Käyttöliittymän etusivulla tiedotetaan vähittäismarkkinan tiedonvaihtoa ja toimintaa koskevia asioita. Kun tiedotteet on otettu käyttöön Kasudatahubissa, Slack-kanavat osoitteessa <http://kaasumarkkina.slack.com> lopetetaan.

Kasudatahubin käyttöliittymään on toteutettu paikka tiedotuksille kaasudatahubin KaTSO-käyttöliittymän etusivulle.

Jakeluverkonhaltijoiden yhteystietolistasta on tullut pyyntöjä, ja se on nyt kaasudatahubissa. Pääyhteyshenkilöt voivat käydä ilmoittamassa yhteyshenkilöiden osoitteet ja yhteystiedot kaasudatahubissa.

Asiakkailta toivottiin yhteydenottoja aihepiireittäin koskien esimerkiksi sopimusprosesseja sekä aihe-ehdotuksia webinaareihin/koulutuksiin tai lyhyisiin tietoiskuihin.

Vuosikorjauksen toiminnallisuus on toteutettu huhtikuussa 2021.

Suorituskykyä optimoidaan ja seurataan: esimerkiksi oletuslämpöarvojen käyttäminen, mikäli nämä puuttuvat. Lisäksi puuttuvien tuntiakasarjojen aikojen ilmaisemista parannetaan.

Marko Korpinen kommentoi, että etenkin alkuvuonna on korostunut, että lämpöarvoissa on puuttuvia tietoja, mikä sotkee laskutusjärjestelmää. Asiaa voisi sääntömielessä kiristää siten, että statuskäsitteily ja vahvistamisen aikajakso voisi olla tiukempi. Esimerkiksi tiedot voisivat olla kesken kuuta x päivämäärään mennessä vahvistettu, jotta muuttolaskun voisi lähettää. Se parantaisi laskentojen tekemistä. Kommentti huomioitiin jatkokehitystä varten.

Tiina Niinimäki kertoi, että kaasudatahubissa aiemmin ilmennyt sähköpostien lähetysoongelma johtui tietoturvallisuuden tiukennuksesta, mutta asia on korjattu.

Tiina Niinimäki näytti esimerkin siitä, miten tiedotteet ja niiden liitteet näkyvät kaasudatahubin etusivulla, sekä miten asetuksista voi myös säätää sähköpostiin uusista tiedotteista tulevia ilmoituksia. Huomautettiin kuitenkin, että joistakin tiedotteista päätetään erikseen, lähetetäänkö sähköpostia tiedotteista vai ei, sillä kaikki asiat eivät ylitä uutiskynnystä (kokeilu). Tämä käytäntö ylittää henkilöiden itsensä asettamat tiedoteilmoitusasetukset. Tiina näytti lisäksi esimerkin sähköposti-ilmoituksesta, joka tiedotteista tulee, mikäli ilmoitukset uusista tiedotteista on valittu asetuksissa. Viesteissä kerrotaan uudesta ilmoituksesta ja näytetään ilmoituksen otsikko.

Tiina Niinimäki lopetti puheenvuoronsa pyytämällä konkreettisia parannustoimiesimerkkejä ja pyyntöjä, joita voi antaa sähköpostin lisäksi myös puhelimitse tai erillisessä palaverissa.

6. Markkinadatakatsaus

Mika Myötyri kertoi, että vuoden alusta käyttöön otetun käytännön mukaan kerran kuukaudessa verkkosivuilla jaetaan edeltävän kuun markkinadatakatsaus PDF-muodossa. Tämän jälkeen siirryttiin tarkastelemaan dataa kaasun käytöstä alkuvuonna 2021 sekä lyhyesti myös vuodesta 2020.

Mika Myötyri esitteli markkinakatsauksen. Markkinakatsauksen yhteydessä käsiteltiin seuraavat kokonaisuudet

- Yleiskatsaus vuodelle 2021
- Kapasiteettituotteiden osuudet -Suomen ottovyöhyke maaliskuu 2021
- Kaasun käyttö vs. lämpötila
- Kaasun käyttö vs. sähkön hinta
- Kaasun käyttö 1.1.2020 – 1.4.2021

Lopuksi Mika Myötyri pyysi palautetta markkinadatakatsausten kehittämiseksi, ja neuvoi olemaan Gasgridiin yhteydessä ensisijaisesti joko commercial@gasgrid.fi -sähköpostiosoitteeseen tai suoraan itsensä tai Tiina Niinimäen kautta.

7. Asiakasviestintäinfo

Mikäli sinulla ilmenee kysymyksiä, kehitysjatoksia tai palautetta toiminnastamme – otathan yhteyttä. Kaupallinen palveludeski Gasgridillä käyttää sähköpostia commercial@gasgrid.fi, jonne asiakkaiden toivotaan ohjaavan yhteydenotot tai ainakin laittavan ko. sähköposti cc. kenttään.

Markkinakehitykseen ja palvelukehitykseen liittyvissä asioissa voit olla myös suoraan yhteydessä Mika Myötyriin (markkinat) ja Tiina Niinimäkeen (palvelut).

MENTI: Oliko foorumi aikasi arvoinen?

Seuraava vähittäismarkkinafoorumi pidetään arviolta loka-marraskuussa 2021. Foorumi päätettiin klo 14:34.

Liite 1.

Palaute vähittäismarkkinan sääntökokonaisuudesta

Mentimeter

Sääntökokonaisuus on melko hyvin koostettu, ehkä jonkin verran voisi vielä järjestää kokonaisuuksia markkinaroolien kautta.

Missing compulsory stock obligation from the picture

Hyvä, että asiat yritetään jäsentää selkeämpään kokonaisuuteen.

Epäselvyyttä biokaasun jakeluverkkoon syötön ja jakeluverkosta siirtoverkkoon syötön käytännöissä

Palaute vähittäismarkkinan toiminnasta

Mentimeter

Oliko foorumi aikasi arvoinen?

Mentimeter

